

Ordinaziun da persunal

per la vischnaunca Lumnezia

Cuntegn

1. Disposiziuns generalas	3
Art. 1 Object e dretg subsidiar	3
Art. 2 Politica da persunal (<i>Art. 1 OP 170.410</i>)	3
2. Entschatta e finiziun dallas relaziuns da lavur	3
Art. 3 Publicaziun ufficiala dallas plazzas (<i>Art. 2 OP 170.410</i>)	3
Art. 4 Aboliziun d'ina piazza (<i>Art. 8 OP 170.410</i>)	4
3. Dretgs dils collaboraturs	4
Art. 5 Classificaziuns pli autas e pli bassas, import actual dalla paga (<i>Art. 13 OP 170.410</i>)	4
Art. 6 Model dil spectrum da variaziun (<i>Art. 14 OP 170.410</i>)	4
Art. 7 Salarisaziun d'emprendists e da praticants (<i>Art. 17 OP 170.410</i>)	4
Art. 8 13avla paga mensila (<i>Art. 18 OP 170.410</i>)	4
Art. 9 Susteniment per la tgira dils affons entras tiarzas persunas (<i>Art. 21a OP 170.410</i>)	5
Art. 10 4. Mieds da transport publics (<i>Art. 28 OP 170.410</i>)	5
Art. 11 6. Indemnisiun per vehichels privats (<i>Art. 30 OP 170.410</i>)	5
Art. 12 Premias, prestaziuns d'assicuranza ed inhabladad da luvrar empudida (<i>Art. 42 OP 170.410</i>)	5
Art. 13 Cumpra da vacanzas supplementaras (<i>Art. 46a OP 170.410</i>)	6
Art. 14 Transferiment dallas vacanzas (<i>Art. 49 OP 170.410</i>)	6
Art. 15 Cumpensaziun finanziaria, damonda da restituir vacanzas pagadas da memia (<i>Art. 50 OP 170.410</i>)	6
Art. 16 Congedis nunpagai (<i>Art. 55 OP 170.410</i>)	6
Art. 17 Midada dil grad d'occupaziun suenter ina naschientscha ni in'adopziun (<i>Art. 56a OP 170.410</i>)	6
Art. 18 Annunzia d'abus (<i>Art. 57b OP 170.410</i>)	7
4. Differentas disposiziuns	7
Art. 19 Elaboraziun da datas	
1. Gestium e cuntegns da dossiers da persunal e d'actas persunalas (<i>Art. 60a OP 170.410</i>)	7
Art. 20 2. Termins per tener en salv e per destruir datas persunalas (<i>Art. 60b OP 170.410</i>)	7
Art. 21 3. Responsabladads (<i>Art. 60c OP 170.410</i>)	7
Art. 22 Promozion e svilup dil persunal 2. Decisiun (<i>Art. 63 PV 170.410</i>)	7
Art. 23 Giudicament dils collaboraturs (<i>Art. 67 OP 170.410</i>)	8
5. Disposiziuns finalas	8
Art. 24 Entrada en vigur	8

Ordinaziun da persunal per la vischnaunca Lumnezia

digl 01. da schaner 2023

La suprastanza communal concluda

sebasond sigl art. 11 dalla Lescha da persunal per la vischnaunca Lumnezia digl 01. da schaner 2023:

Las indicaziuns davart las personas e las funcziuns en quella lescha serefereschan ad omisduas schlatteinas.

1. Disposiziuns generalas

Art. 1 Object e dretg subsidiar

¹ Sch'ei sa buca vegnir applicau ina prescripziun or da questa ordinaziun, valan complementarmein las disposiziuns cantunalas.

² Dall'applicaziun subsidiara tenor al. 1 ein excepì ils art. 1 al. 7 ed al. 8, 2 al. 2 c) entochen 2 e), 17 al. 2, 23, 24, 24a, 29, 30 al. 3, 44, 44a, 45, 62 al. 4 dall'Ordinaziun da persunal cantunala (OP 170.410).

Art. 2 Politica da persunal (Art. 1 OP 170.410)

¹ Sco patruna tgira la vischnaunca ina cultura d'interpresa innovativa ch'ei orientada al team ed allas finamiras. A collaboraturs che demuossan engaschi e voluntad da prestaziun vegnan purschidas incumbensas captivontas e cundiziuns da lavur interessantas.

² Ils collaboraturs contribueschan da lur vart alla finamira d'ademplier l'incarica da prestaziun dalla vischnaunca a moda economica, conform al temps e culla qualidad necessaria.

³ Spetgas che serefereschan alla prestaziun, al cumportament ed allas finamiras che ston vegnir ademplidas, vegnan comunicadas claramein.

⁴ La vischnaunca sefatschenta cun pretensiuns che semidan permanentamein. Ella ei cunscienta dallas grondas aspectativas che vegnan dadas vinavon als collaboraturs per consequenza da quellas midadas. La relaziun da collaboraziun ei caracterisada da respect, da responsabladad sociala ed observond l'integritad persunala, denter auter entras la protecziun encunter mulestas sexualas, encunter mobing ed encunter discriminaziun.

⁵ Gronda peisa vegn dada alla promoziun cuntinuonta. Il principi d'egualitad da schanzas ei la directiva per igl agir da mintgagi.

⁶ La vischnaunca promova l'egualitad dallas schlatteinas. Ella porscha cundiziuns da rama che promovon l'egualitad da pagas e la cumpatibladad dalla lavur culla veta privata.

2. Entschatta e finiziun dallas relaziuns da lavur

Art. 3 Publicaziun uffiziala dallas plazzas (Art. 2 OP 170.410)

¹ Plazzas libras vegnan publicadas tenor las directivas dalla suprastanza communal.

² La suprastanza communal sa desister d'ina publicaziun dallas plazzas els suandonts cass excepziunals:

- a) per promoziuns internas ni per candidaturas adattadas internas;
- b) sch'ei dat in surpli d'annunzias adattadas per in'autra piazza publicada che san vegnir risguardadas;

- c) sch'ina relaziun da lavur ei buca concepida per liung temps ni ha ina pintga procentuala d'occupaziun;
- d) sche agens emprendists enqueran ina piazza suenter la finiziun digl emprendissadi.

Art. 4 Aboliziun d'ina piazza (Art. 8 OP 170.410)

¹ Davart l'aboliziun da plazzas decida la suprastanza communal.

² Ils cuosts per la rescolaziun dils collaboraturs pertuccai astgan per regla muntar el cass singul a maximalmein sis pagas mensilas.

3. Dretgs dils collaboraturs

Art. 5 Classificaziuns pli aultas e pli bassas, import actual dalla paga (Art. 13 OP 170.410)

¹ Damondas per l'examinaziun da novas classificaziuns da plazzas e da pagas ston per regla vegnir inoltradas silla via ufficiala al menader dalla partiziun persunal. Quei entochen in meins avon l'approbaziun dil preventiv communal entras la suprastanza communal, cun indicar ils motivs e la nova descripciun dalla piazza.

² Davart classificaziuns pli aultas e pli bassas decida la suprastanza communal suenter audiziun dil menader dalla partiziun persunal.

³ La nova classificaziun vala per regla naven dall'entschatta dil proxim onn calendar.

⁴ Sch'ina piazza vegn classificada senz'influenza dil collaboratur per duas ni pli che duas classas da paga pli bass, vegn igl import actual dalla paga per regla garantius duront maximalmein tschun onns. Sche la classificaziun pli bassa munta meins che duas classas da paga, vegn concediu igl import actual dalla paga per in temps nunlimitau.

⁵ Els cass d'al. 4 vegnan ils supplements da carischia ed ils augments reals dallas pagas buca pagai entochen che la paga contonscha igl import garantiu sin basa dalla nova classificaziun.

⁶ Sche la garanzia dallas incumbensas da menaschi pretenda ina substituziun regulara dil superiur direct duront in temps pli liung, e quei culla cumpetenzza cumpleina da decider, sa la suprastanza communal conceder ina classe da paga per questa substituziun, suenter audiziun dil menader dalla partiziun persunal.

Art. 6 Model dil spectrum da variaziun (Art. 14 OP 170.410)

¹ Sche l'attribuziun dallas incumbensas divergescha dallas pretensiuns tenor la valetaziun dalla piazza, sa la suprastanza communal – suenter audiziun dil menader dalla partiziun persunal – classificar in collaboratur sur ni sut la classe da funcziun tenor il model dil spectrum da variaziun. La surclassificaziun astga muntar mo ad ina classe da paga.

² Las midadas da classificaziun tenor il model dil spectrum da variaziun ston esser neutralas arisguard ils cuosts. Per cumprovar l'egualisaziun dils cuosts san vegnir risguardadas sutclassificaziuns, plazzas vacantas sco era procents da plazzas buca tratgs a nez.

³ Davart in'egualisaziun dils cuosts denter posts da survetsch decida la suprastanza communal.

Art. 7 Salarisaziun d'emprendists e da praticants (Art. 17 OP 170.410)

¹ La suprastanza communal fixescha las pagas dils emprendists e dils praticants.

Art. 8 13avla paga mensila (Art. 18 OP 170.410)

¹ Sche la relaziun da lavur cuoza buca igl entir onn, vegn pagada la 13avla paga mensila proporziunalmein. En cass da mortori vegn quintada la 13avla paga mensila entochen e cun il meins dalla mort.

² La suprastanza communal sa reducir, stihar ni sistir la 13avla paga mensila suenter audiziun dil menader dalla partiziun persunal. Las incaricas per preparar las decisiuns ein d'inoltrar al menader dalla partiziun persunal entochen la fin settember.

³ Als emprendists ed als praticants vegn pagada la 13avla paga mensila sut las medemas cundiziuns sco als ulteriurs collaboraturs.

Art. 9 Susteniment per la tgira dils affons entras tiarzas personas (Art. 21a OP 170.410)

¹ Il dretg da retrer il supplement per la tgira han collaboraturs che lain tgirar lur affons encunter pagament entras tiarzas personas ordeifer la tgira genituriala. L'indemnisaziun minimala per retrer il supplement per la tgira d'affons entras tiarzas personas vegn fixada entras la suprastanza communal.

² Il supplement per la tgira d'affons entras tiarzas personas munta a CHF 200 per meins ed affon. Il supplement vegn pagaus mo per affons naven dalla naschientscha entochen il meins avon ch'els entran en scola.

³ Sch'il grad d'occupaziun munta a meins che 89 procent ni en cass da vacanzas nunpagadas da pli che duas jamnas per onn, vegn il supplement reducius corrispudentamein.

⁴ La damonda per il supplement per la tgira d'affons entras tiarzas personas sto vegnir inoltrada ina ga ad onn entochen ils 30 da november tier la partiziun da persunal cun in formular corrispudent ed ensemen cullas aschuntas ch'ei menziunadas leu. En cass d'ina naschientscha ni d'ina entrada en piazza sto il formular da damonda vegnir inoltraus enteifer 30 gis ensemen cullas aschuntas ch'ei menziunadas leu. Il formular da damonda vegn mess a disposiziun silla pagina d'internet dalla vischnaunca. Il menader dalla partiziun persunal decida davart la concessiun dall'indemnisaziun. Damondas inoltradas cun retard ni incumplettas vegnan buca risguardadas pigl onn corrispudent.

⁵ Quei meins ch'il dretg entscheiva ni scada, vegn il supplement per la tgira d'affons entras tiarzas personas pagaus cumpleinamein. Midadas dil dretg da retrer il susteniment ston vegnir annunziadas immediatamein alla partiziun persunal.

Art. 10 4. Mieds da transport publics (Art. 28 OP 170.410)

¹ Per viadis da survetsch ed a discuors da presentaziun da personas che s'annunzian per ina piazza vegnan indemnisai viadis cun tren ella 2. classa ed ils cuosts effectivs d'auters mieds da transport publics.

² Tut tenor il gener ed il diember dils viadis da survetsch culs mieds da transport publics vegnan:

- a) mess a disposiziun abonnements da mesa taxa ni auters abonnements adattai;
- b) indemnisai corrispudentamein abonnements privats.

Art. 11 6. Indemnisaziun per vehichels privats (Art. 30 OP 170.410)

¹ Per viadis da survetsch cun autos privats vegn indemnisau 70 raps e per viadis da survetsch cun motos privats 30 raps per kilometer.

² La suprastanza communal sa en cass excepziunals conceder tariffas pli aultas, sch'ils viadis da survetsch isan extraordinariamein fetg il vehichel tras circumstanças specialas.

³ Taxas da parcar ordeifer il cunfin dalla vischnaunca vegnan indemnisadas tenor ils cuosts effectivs.

Art. 12 Premias, prestaziuns d'assicuranza ed inhabladad da luvrar empudida (Art. 42 OP 170.410)

¹ Las premias per l'assicuranza encunter accidents da lavur vegnan surpridas dalla vischnaunca. Las premias per l'assicuranza encunter accidents ordeifer il menaschi van a quen dils collaboraturs. Per las personas ch'ei assicuradas tier la SUVA surprena la vischnaunca la part dallas premias che survarga la premia dallas personas ch'ei assicuradas sin basa privata tenor la Lescha federala davart l'assicuranza d'accidents.

² Sch'ei resulta in avantatg finanziel entras il pagament dalla paga durant la malsogna ni durant igl accident ed entras eventualas prestaziuns dall'assicuranza, ei la paga da reducir corrispundentamein.

³ Sch'igl accident sa vegnir attribuius ad ina greva cuolpa dil collaboratur, decida la suprastanza communal sin proposta dil menader dalla partiziun persunal davart ina reducziun dalla paga.

⁴ Sche l'assicuranza obligatoria d'accidents, l'assicuranza d'invaliditad ni l'assicuranza militara conceda ina renta posteriura pervia da malsogna ni pervia d'accident, sa la vischnaunca pretender ch'igl assicurader paga alla vischnaunca la renta entochen l'altezia da siu pagament anticipau, respectivamein entochen alla dimensiun dalla paga che la vischnaunca ha pagau tenor ils art. 36 ss. LP (170.400) durant il temps, pil qual la renta posteriura vegn pagada.

Art. 13 Cumpra da vacanzas supplementaras (Art. 46a OP 170.410)

¹ Per onn calendar san vegnir cumprai entochen diesch gis da vacanzas supplementars.

² La cumpra ed igl eventual termin d'ulteriurs gis da vacanzas succeda en cunvegrientscha cul menader da partiziun, per garantir ils basegns dil menaschi. Il mument dalla retratga astga il transferiment dil saldo da vacanzas digl onn precedent buca muntar a pli che tschun gis ed il saldo actual dallas uras da lavur astga buca esser pli aults che 50 uras.

³ La retratga da gis da vacanzas che vegnan cumprai supplementarmein vegn deducida dalla paga.

Art. 14 Transferiment dallas vacanzas (Art. 49 OP 170.410)

¹ Sil proxim onn calendar astgan per regla vegnir transferi maximalmein tschun gis da vacanzas.

² Sch'igl ei buca pusseivel da retrer las vacanzas per motivs dil menaschi ni per auters motivs plausibels, sa la cumissiuon da persunal conceder ni ordinar da transferir maximalmein 15 gis da vacanzas.

³ Davart il transferiment d'in diember da gis da vacanzas pli grond decida la suprastanza communal.

Art. 15 Cumpensaziun finanziaria, damonda da restituir vacanzas pagadas da memia (Art. 50 OP 170.410)

¹ Sche las vacanzas san excepziunalmein buca vegnir retratgas per motivs dil menaschi ni per auters motivs plausibels, decida la suprastanza communal davart l'indemnisaziun finanziaria.

² Survivents da collaboraturs han negin dretg silla cumpensaziun finanziaria dil dabien restont da vacanzas.

³ Il mument dall'extrada san vacanzas retratgas da memia vegnir scuntradas culla paga ni vegnir pretendidas anavos.

Art. 16 Congedis nunpagai (Art. 55 OP 170.410)

¹ La suprastanza communal sa conceder als collaboraturs entochen 10 gis da congedi nunpagai. Il diember dils gis concedi sto vegnir annunziaus ina gada per onn al menader dalla partiziun persunal per la deducziun dalla paga. Congedis nunpagai pli liungs ston vegnir comunicai ad uras ed avon la retratga al menader da partiziun.

² Tier congedis nunpagai entochen diesch gis da lavur sorprendan ils collaboraturs e la vischnaunca las contribuziuns alla cassa da pensiun. Tier in congedi da varga diesch gis da lavur surprena la persuna che prenda il congedi las contribuziuns dil patrun sco era las contribuziuns digl emploiau.

³ Congedis nunpagai d'entochen sis meins vegnan quintai sco onns da lavur per las vacanzas da giubileums da survetsch tenor igl art. 42 LP (170.400).

Art. 17 Midada dil grad d'occupaziun suenter ina naschientscha ni in'adopziun (Art. 56a OP 170.410)

¹ Sch'ei dat negins motivs da menaschi gravionts encunter, san ils collaboraturs reducir il grad d'occupaziun per maximalmein 20 procent a silmeins 40 procent:

a) suenter la naschientscha d'agens affons;

b) suenter l'adopziun d'in ni da plirs affons.

² La reducziun dil grad d'occupaziun sto vegnir fatga valer tier il post da survetsch enteifer sis meis suenter la naschientscha ni suenter l'adopziun.

³ Sch'ei vegn fixau nuot auter en entelgientscha vicendeivla, vegn il grad d'occupaziun reducius en in pass per l'entschatta dil sisavel meis suenter che la reducziun ei vegnida fatga valer.

⁴ Ils collaboraturs san puspei augmentar per maximalmein 20 procent il grad d'occupaziun reducius. Igl augment sto vegnir fatgs valer tier il post da survetsch enteifer in onn suenter la reducziun. Igl al. 3 vala conform al senn.

Art. 18 Annunzia d'abus (Art. 57b OP 170.410)

¹ En emprema lingia vegnan abus annunziai internamein tenor la suandonta successiun:

1) menader da partiziun;

2) presidi communal;

3) cumissiun da gestiun.

² En cass excepziunals vegnan consultadas personas specializadas externas. Davart l'incumbensa da menar il post d'annunzia tenor igl art. 47a LP decida la suprastanza communal.

4. Differentas disposiziuns

Art. 19 Elaboraziun da datas

1. Gestiun e cuntegns da dossiers da persunal e d'actas persunalas (Art. 60a OP 170.410)

¹ Ensemen cul menader dalla partiziun persunal relai la direcziun dalla canzlia las disposiziuns davart la gestiun ed il cuntegn dils dossiers da persunal e dallas actas persunalas en ina directiva separada.

Art. 20 2. Termins per tener en salv e per destruir datas persunalas (Art. 60b OP 170.410)

¹ Ensemen cul menader dalla partiziun persunal relai la direcziun dalla canzlia las disposiziuns davart la gestiun ed il cuntegn dils dossiers da persunal e dallas actas persunalas en ina directiva separada.

Art. 21 3. Responsabladads (Art. 60c OP 170.410)

¹ Ensemen cul menader dalla partiziun persunal relai la direcziun dalla canzlia las disposiziuns davart la gestiun ed il cuntegn dils dossiers da persunal e dallas actas persunalas en ina directiva separada.

Art. 22 Promoziun e svilup dil persunal

2. Decisiun (Art. 63 PV 170.410)

¹ La decisiun davart la frequentaziun d'occurrenzas da scolaziun e da formaziun supplementara da lur collaboraturs decidan

a) ils menaders da partiziun en cass da scolaziuns ni da formaziuns supplementaras che cuozan entochen dus gis;

b) la cumissiun dal persunal per scolaziuns ni per formaziuns supplementaras che cuozan dapli che dus gis.

² Sch'ina scolaziun ni ina formaziun supplementara coherenta durant il temps da lavur ordinari cuoza dapli che diesch gis ni sch'ils cuosts dalla vischnaunca tenor igl art. 65 al. 1 LP (170.400) muntan a varga 8000 francs, decida la suprastanza communal suenter audiziun dil menader da partiziun. En quels cass sto la regulaziun davart la scolaziun e davart la formaziun supplementara vegnir fixada a scret cul collaboratur.

Art. 23 Giudicament dils collaboraturs (Art. 67 OP 170.410)

¹ Las prestaziuns, las qualitäts professiunalas, igl engaschi ed il cumportament dils collaboraturs ston vegnir giudicai annualmein. En quei connex ha da vegnir analisada la posiziun e ston vegnir fixadas las ulteriuras finamiras. Tier ils superiurs eis ei plinavon da giudicar la direcziun. Il giudicament dils collaboraturs ei da documentar a scret e da schar suttascriver entras il superiur ed il collaboratur.

5. Disposiziuns finalas

Art. 24 Entrada en vigur

¹ Questa ordinaziun entra en vigur il medem mument sco la Lescha da persunal per igl 01. da schaner 2023.

² Cun l'entrada en vigur da questa ordinaziun vegnan tuttas ulteriuras reglamentaziuns da medem gener, cuntradictoricas a questa lescha, abolidas.

Approbau dalla suprastonza communal a caschun da sia sesida dils 23 d'october 2023.

Il president communal:

Daniel Solèr

Daniel Solèr

L'actuara:

Silvana Caviezel

Silvana Caviezel

Legenda pil diever intern:

<u>Lescha da persunal dil cantun Grischun</u>		<u>Lescha da persunal dalla vischnaunca Lumnezia</u>
Cussegl grond	=	Radunonza communal
Regenza	=	Suprastonza communal
Departaments	=	Schef/-a dil departament
Uffecis	=	Partiziuns
Menader/-a dil post da survetsch	=	Menader/-a da partiziun
Uffeci da persunal	=	Menader/-a dalla partiziun persunal